

Ranheims- NYTT

For full kraft -

DESEMBER 1965

NR. 4 - 10. ÅRGANG

Kulden bet seg tidlig fast denne vinteren, vi har hatt så meget sprengkulde i november at man skulle forsverge vi alt var i januar, men vi får nok «kakelinna» også i år. Det er nesten unødvendig for redaktøren å minne om at snart er det jul, og at Ranheims-Nytts annen omslagsside venter på den vanlige jule- og nyttårshilsen.

Også 1965 vil bli innregistrert som et betydningsfullt år i bedriftens historie. Bak reisingen av den nye papirmaskinbygning ligger det et enormt arbeide av finansieringsmessig, maskinteknisk og bygningsmessig art, med tallrike konferanser og reiser, interne drøftelser, konstruksjoner og tegnearbeide. Timeplanen skal helst holde, og det er hyggelig å kunne si at vi foreløpig ligger godt an. Helst skal PM VI løpe og produsere papir om et år fra nå. For mange av oss blir nok 1966 et like travelt år som 1965.

Finansieringen av det nye anlegg ble omsider bragt i orden. Kreditt-situasjonen i Norge, som i de fleste andre land, er for tiden langt fra lett, og det er beklagelig at fortjenestemarginen er så lav at det nye anlegg for størstedelen må betales med lånte penger. Men som det heter i eventyret: «vil du være med, så heng på» — verst av alt er det å sakke akterut i den tekniske utvikling. Tilsynelatende er det ikke store forandringer å se i fabrikken i løpet av året utenom PM VI's bygning. Men vi har da tatt i bruk en del nytt maskineri og trimmet det gamle, kontorbygningen er utvidet og et tilbygg til lageret på Vika har avhjulpet visse lagringsvanskeligheter. Ved god innsats både her og der, vil vi også i år — om ikke noe helt uventet skulle skje i desember — få en ny, pen produksjonsrekord.

Med vår store konkurrent om tømmeret, Nordenfjeldske Treforedling A/S på Fiborgtangen, har vi inngått en samarbeidsavtale på virkesfronten. Vi håper vår virkessituasjon fremover skal bli bedre enn vi har fryktet.

Dessverre har Storbritannia opprettholdt den ekstrordinære importavgift bl. a. på våre produkter, og selv om den er nedsatt fra 15 til 10 prosent, har det redusert våre skipninger til dette vårt største eksportmarked. Celluloseindustrien i Norden arbeider tungt, det er betydelig overproduksjon, og det har vært nødvendig å gå til driftsinnskrenkninger og prisnedsettelse. Vi håper dette ikke vil influere for meget på papirmarkedet, men det er vanskelig å forstå at over en million tonn cellulose på lager i Skandinavia ikke skulle ha konsekvenser også for oss. Den alminnelige konjunkturutvikling som betyr så meget for den jevne økning av papirforbruket, er det all grunn til å følge med største oppmerksomhet.

Ved helhjertet innsats av alle våre ansatte, med produksjon og kvalitet på topp, skal vi forhåpentlig komme igjennom vanskelighetene.

Vi takker alle våre ansatte for det året som snart går over i historien, og ønsker alle våre medarbeidere og forbindelser i og utenfor fabrikken

GLEDELIG JUL og GODT NYTT ÅR

W. H. Overvren

INNHold

	side:
Eder er i dag	1
Av Ranheim Papirfabriks historie	3
Hullkort	4
Innløpskasser	7
Den nye motorvegen ..	11
Fra Frøya og Haltenbanken	12
Noe vi alle gjerne bør vite	15
Pensjonistturen 1965 ..	17
Under kalotten	20
Vernerapport	22
En jordlapp	30
Sport, personalia m. m.	

Omslagsbildet tegnet av
Magni Gjelsvik

Redaksjonskomiteen:
Th. Overwien
Eivind Ahlberg
Tormod Barstad
Tor Schjetne

Redaktør:
Brynjulf Moksnes

Bedriftsavis for A/S RANHEIM PAPIRFABRIK RANHEIM

Eder er idag en frelser født

Ingen vet når Jesus Kristus er født. Både årstallet og datoen er uvisst. Jesus ble ikke født år null, som vi skulle tro, men minst 4 år f. Kr. Da døde nemlig Herodes den Store, han som sto Jesusbarnet etter livet. Antagelig er Jesus født år 6 f. Kr. Vår kristne tidsregning begynner altså noen år for sent.

Når det gjelder Jesu fødselsdag, så er datoen helt ukjent. Først flere hundre år etter Jesu fødsel begynte kirken å feire Jesu fødselsdag, og da ingen kjente dagen, ble kirkens menn enige om å velge den 25. desember som minnedag for Jesu fødsel. Det vil si, noen kirkesamfunn feiret 6. januar som Jesu fødselsdag — og gjør det fremdeles.

Men det var 25. desember som slo igjennom, og det av meget forståelige grunner. Dagen var nemlig en gammel religiøs festdag, som var veldig populær. Det var lysets seier over mørkemaktene som ble feiret. Det var en lett sak for en ekspansiv kirke å erobre og «kristne» den gamle festdagen. Enkelte førkristne

skikker ble hengende igjen og ga julen et mer folkelig preg enn kirkens andre høytider.

Fremdeles feires julen av hele vårt norske folk som en kristen høytid. Ingen nordmann er i tvil om hvorfor vi feirer jul, og alle er med på å feire Jesu komme til verden. Godt og rett er det. Jesu Kristi betydning for verden er helt enestående. Hans fødsel innvarsler en helt ny tid i historien. Verdenshistorien faller faktisk i to store tidsepoker: Før Kristus og etter Kristus.

Slik er det ikke bare med historien, men også med det enkelte folk og det enkelte menneske. Det er Jesus Kristus som setter det avgjørende skille i et folks liv og i et menneskes liv. Får Jesus spille sin rolle for oss, så er vi på rett vei. Får han det ikke, så er vi på avveie.

Jesu Kristi rolle er i første rekke å være Frelser. Og det vil han være for oss alle. Han vil frelse oss fra mørkets makter, fra alt det som gjør livet tomt og meningsløst. Han vil gi lys på vår vei, så vi kan se hvor vi går og ha et evig mål for øye.

Så er det all mulig grunn til å feire hans komme til verden, og gjøre det nettopp i forbindelse med vintersolhverv, da solen snur og vi igjen går mot lysere og lengere dager. Julen er kommet med solhverv for hjertene bange. Lyset har seiret over mørket, livet over døden, det avgjørende vendepunkt har funnet sted, i og med Jesu Kristi komme til verden og til oss.

Med ønske om en god jul til dere alle fra Ranheimspresten

Ragnvald Hemstad

Av Ranheim Papirfabriks historie

(Forts. fra nr. 3 1965)

Ranheim Teglverk omkring år 1900

PERIODEN ØRN (1903—1906)

Salget av Ranheim gård og fabrikk var skjedd til Ørn personlig. Da skjøtene på eiendommene skulle utstedes meddelte Ørn at de skulle utstedes til A/S Ranheims Papirfabrik, som ble anmeldt til firmaregisteret med virksomhet på selskapets eiendommer «Ranheim Brug» som besto av gården Ranheim, Nylandsfossen og cellulose- og papirfabrikken. Aksjekapitalen var kr. 250.000, 75 % innbetalt, resten innbetales innen 1/1 1904. Selskapets direksjon, valgt på den konstituerende generalforsamling 15/8 besto av brukseier G. O. Ørn, formann, brukseier Hans And. Breien, Värmland, og godseier Per Viktor Ørn, Stockholm. G. O. Ørn var selskapets disponent.

Lundberg, som hadde hatt status som direktør i siste del av perioden Christophersen og i april 1903 hadde sagt opp sin stilling, ble på Ranheim som driftbestyrer. Det ser ut som om også alle andre funksjonærer fort-

satte i sine stillinger. — Kontakt tas med det gamle selskapets forbindelser både for salget av produktene og innkjøp av ved. Meddelelsene til kjøperforbindelsene går bl.a. ut på at heretter vil fabrikkens celluloseproduksjon i sin helhet gå til papirfabrikasjon. Omlegningen markeres ved at fabrikkens telegramadresse forandres fra «Cellulosen» til «Kraftpapir». Sortene benevnes «Sealings and Kraft Brown». — Hovedforbindelsen for innkjøp av ved fra Jämtland er Olle Peterson & Ocklind, samme forbindelse som fra Ranheims første år hadde vært fabrikkens innkjøpsagent i Jämtland, de første år Peterson alene.

Ellers står Ranheim i det første år under moderniseringens tegn. Det var nok påkrevet hvis bedriften skulle bli lønnsom. Det første som gripes an er bygning av ny sodaovn. Av øvrige forandringer nevnes at sodahuset ble påbygget, blekeriet og papploftet helt nedrevet, kjelanlegget flyttet til pappmaskinhuset. — Te-

gleverket må ha vært satt igang igjen, for i september averteres salg av murstein fra Ranheim Teglverk.

Henimot slutten av året 1903 skrev Ørn til sin venn grosserer Lorentzen bl. a.: «Papirfabrikken går ganske bra, men cellulosen blir dyr, dock ser det ut, som om affæren skulle gå ihop, hvilket er mer än jag ventat.»

En verdsettelse av eiendommene følger som bilag 6. Den gir en sluttsum av kr. 416.000 og må bedømmes å være ganske forsiktig satt opp.

1904. Ombygningen og moderniseringen fortsetter. I februar er til- og ombygningen av sodauset ferdig og den nye sodaovn monteres, kokehuset bygges helt om, så der skal bli plass for 5 kokere mot tidligere 3, og i september 1904 er ombygningen helt ferdig. For papirmaskinen foretas der grundige undersøkelser for å få den forsynt med riktig hastighetsregulator, et problem som det tar mange måneder å få løst tilfredsstillende. Kraftforsyningen som ikke er tilstrekkelig forberedes utvidet, både ved å gå høyere opp med fallhøyden, fra 65 til 85 m, og helt nytt turbinutstyr. Det tok dog 2 år før disse siste planer ble effektivt. — Alle disse forbedringer var etter Lundbergs planer, som han nu etter mange års venting fikk satt ut i livet.

Den gamle møllen Lykkemøllen, nu mest kalt «medre mølle», får delvis nytt maskineri. (Huggeriet kaltes også Dalemøllen tiltross for at der ikke var noe møllebruk, huggeriet hadde sin plass der). — Teglverket får nu en blomstringsperiode,

bl.a. skaper Aalesunds brann i begynnelsen av 1904 økt behov for murstein og Ørn ansetter agent i Aalesund. Det er Ørns hensikt fra 1905 å bortforpakte teglverket.

For vedforsyningen kjøpes fremdeles det meste råstoff i Jämtland, men foruten å kjøpe Drogsetskogen av konkursboet kjøper Ørn gården Lien i Ekne. Ole Grønberg ansettes som skogvokter. Prisen på den ved som kjøpes er fremdeles kr 10 pr. favn, men viser dog en tilbøyelighet til å stige litt henimot slutten av året, til kr. 10,50 å kr. 11.- pr. favn.

Etter boerkrigens slutt i 1902 hadde der generelt sett vært tilbakeslag i prisene på kraftpapir, de lå i 1904 gjennomsnittlig på kr. 215 pr tonn fob. Men mot slutten av året blir der en lysning og Ørn kan selge til kr. 225 pr. tonn. Salget for Norge skjer gjennom firmaet Jens Lyche i Kristiania som holdt et «hovedlager». Hovedagent for England var Davis & Royle, London, en mangeårig forbindelse fra tidligere tider.

I midten av juli meddeler Ørn sine forbindelser at A/S Ranheim Papirfabrik er oppløst og eiendommene overtatt av ham selv som personlig innehaver og driftsherre. Brukspatron Ørn, som i første halvdel av året hadde bodd som leieboer på Fagerhaug, flytter nu inn i den oppussede og nyinnredede Ranheim hovedgård med elektrisk lys og veksthus i hagen. En svenske, Walldén, ansattes som gartner.

(Forts.)

HULLKORT

De fleste som har besøkt hovedkontoret i det siste har nok lagt merke til noe nytt — nye kontorer og søte kontordamer, men også en ny monotont bankende lyd inne fra bokholderiet. Den stammer fra den nylig etablerte hullkortavdelingen, og Ranheims-Nytts medarbeider øynet straks sjangsen til stoff for neste nummer.

En dag avlegger vi den nye avdelingen et besøk og finner der flere maskiner i fullt arbeide. Over en av dem kryper det et langt, bredt papirbånd, og på dette blir det hamret og banket en masse tall og tegn i en endeløs strøm. Litt lenger borte flyr en serie hullkort over et slags tangentbord nesten fortere enn øyet kan oppfatte det. I rommet innenfor sitter

to damer ivrig opptatt med punching — de lager hull i store stabler av kort.

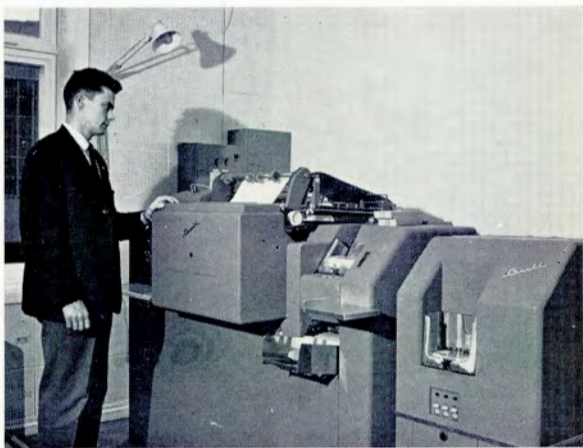
Midt i denne «forvirringen» finner vi hullkortsjef Tore Johnsen, og vi spør hva han driver på med nu. «Jo — det er kjøring av reskontro for bokholderiet. Så snart vi får alle opplysningene inn på hullkortene, tar det oss ikke lang tid å skaffe Schjetne rede på det han vil vite om alle kunder og leverandører — som man ser strømmer opplysningene ut av tabulatoren og skrives på det lange papirbåndet». Regnskapssjef T. Schjetne slutter seg til og forteller at nu er hovedrutinene i bokholderiarbeidet lagt over på hullkort, og det har gått bra. To månedsoppgjør er avsluttet, og alt stemmer! — sier Schjetne og ser anerkjennende på Johnsen. —

Det skinner imidlertid fort igjenom at de karene knapt nok har tid til å glede seg over at første etappe er gått bra. Neste skritt er nemlig kjøring av alle lønnsavregninger for arbeidere og funksjonærer på hullkort. Det skal skje fra nyttår 1966, og det er ikke mange ukene igjen. Vi får vite at man er midt oppe i en prøvekjøringsperiode, og vi får se et eksempel på hvordan lønningsposene vil ta seg ut fra neste år. Vi benytter anledningen til å spørre om en forklaring, og våre lesere henvises til fotografiet av prøveeksemplaret. Schjetne og Johnsen forklarer at en av oppgavene ved lønnsavregning på hullkort er å kunne gi en god oversikt for lønsmottageren over hva lønningsposen inneholder. Som det vil fremgå av fotografiet, er det på lønningsposen trykket en kodeforklaring. Ved hjelp av denne skal man uten vanskelighet kunne forstå hvilken lønns- og trekkart maskinen spesifiserer på konvolutten. Det vil dessuten vanligvis fremgå hvor lønnen er opptjent, antall timer, timesats og utregnet beløp. Bruttolønn og nettolønn i denne uke fremkommer klart — likeså bruttolønn opptjent hittil og trukket skatt hittil i år.

I prøveeksemplaret vårt legger vi først merke til at lønns- og trekkartene spesifiseres under hverandre i motsetning til tidligere etter hver-

Frk. Anlaug Tung betjener en punchemaskin.

Hullkortsjef T. Johnsen kjører hovedmaskinen — tabulatoren.

AVD. | LØNN NR. |
40 | 353 |

| AP. | UKE
| 40 | 65

Betydning av art nr.	Konto	Art	Time:	Sats	Beløp	Denne per.	Hittil
LØNNARTER							
03 Ordinar	515	00	16 80	5 19	87 19	79	
10 Akkord	515	10	20 40		204 80		
11 Akkordtillegg	515	21	2 00	1 84	3 68		
12 Prod.premie	515	31			11 76		
21 Overtidstillegg	515	12			90 00		
31 Skifttillegg	515	00	5 82	5 19	30 21	427 64	12 286 30
32 Førstemannstillegg							
33 Formannstillegg	519						
34 Ulempestillegg							
35 Helligdagslønn							
36 Hus, lys, brensel							
37 Diverse							
43 San., brannv., ind.v.		70			50 00		1 875 00
51 Gratiale		72			20 80		
53 Feriepenger		80			30 00		
55 Diverse		84			50 00	150 80	
61 Verktøytillegg							
TREKKARTER							
70 Forskuddstrekk							
71 Påleggstrekk							
73 Trygdetrekk							
73 Bidragstrekk					63	277 00	
74 Ulykkefors. Hygea							
75 Ulykkefors. N. & S.							
76 Avspasering							
80 Lån							
81 X-nota							
82 Nota							
83 Forskudd							
84 Husleie i fabr.'s hus							
85 Husleie i leide hus							
86 El.avg. eget anlegg							
89 Korrigering trygdetrekk							
95 Diverse							
¼ Ranheim Papirfabrikk							

Frk. Turid Lindboe overvåker
sorterereren.

andre horisontalt. Først angis hvor lønnen er opptjent (konto 515 = PM V), deretter artnr. 00. I teksten til venstre forklares at «00» betyr ordinær lønn. Videre får vi vite at det på denne lønnart betales for 16.80 timer med timesats kr. 5,19 og at dette utgjør kr. 87.19.

På tilsvarende måte kan vi lese at det er opptjent noe på akkord (10), noe på overtid (21) — videre skifttillegg (31) og prod.premie (12). Trekkene spesifiseres også på samme måte, og vi kommer frem til nettolønn.

Her skal vi merke oss at nettolønnen avrundes til hele kroner. Ørene blir nemlig sjaltet ut — men misforstå ikke — de blir ikke borte. De blir lagt til neste ukes nettolønn, og hvis ørene for de to ukene tilsammen blir en krone, utbetales denne. I eksemp-

let er 79 øre overført fra forrige uke, mens 63 øre «ruller» videre til neste uke. — Det hadde nok vært en rasjonalisering å kunne sløyfe utlønning av mynter i det hele tatt, men det ville kreve avrunding til nærmeste 10-krone — en sak som man kanskje kan komme tilbake til senere. — Schjetne nevner i samme åndedrett andre muligheter for forenkling, nemlig 14-daglig avlønning og overførsel av nettolønn til bankkonto, slik som det er praktisert for funksjonærene i noen år.

Våre lesere vil altså forstå at vi snart vil få presentert våre hårdt opptjente kroner på et nytt «fat», som det forhåpentligvis vil være til å få mere forstand av.

Planene for utvikling av hullkort-avdelingen går videre enn dette — får vi opplyst — og det tenkes da bl. a. på materialregnskap og salgsstatistikk i første omgang.

Vi ønsker Johnsen & Co. lykke til og forlater arenaen, mens maskinene arbeider videre med sine hullkort.

Tor Schjetne

INNløPSKASSER

Et innløpssystem for en papirmaskin defineres som den del som innfører og fordeler fibersuspensjonen jevnt over virebredden, tilpasser massesuspensjonens hastighet til virens og gir den fiberorientering som er ønskelig for styrkeegenskaper. Innløpssystemet strekker seg fra begynnelsen av fordeleren til utløpspalten eller leppen.

Det er gjennom tidene lagt ned meget arbeid for å forbedre innløpsforholdene. Mange typer innløpskasser er bygget, men resultatene har ikke alltid vært like gode. Fig. 1 gjengir en innløpskasse av eldre type, fig. 2 er en noe nyere modell, mens fig. 3 viser en moderne lukket kasse. (Den korrekte betegnelse er utløpskasse, men innløpskasse er den mest kjente og vanlige betegnelse hos oss, så den er derfor valgt og brukes her.)

Utviklingen har skjedd raskest på området for hurtiggående papirmaskiner, hvor det er bygget moderne lukkede innløpskasser med god fordeling og arkforming på viren.

For relativt langsomtgående papirmaskiner hvor hastigheter inntil 200 meter pr. min. henregnes, har det derimot ikke vært tilfredsstillende konstruksjoner å finne på markedet, selv om annonser og representanter fra produsenter har forsøkt å fortelle oss noe annet.

De fleste norske papirmaskiner må betegnes som langsomtgående, og det var derfor naturlig at Papirindustriens Forskningsinstitutt og Thunes

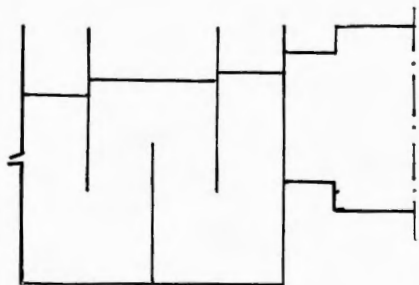

Fig. 1

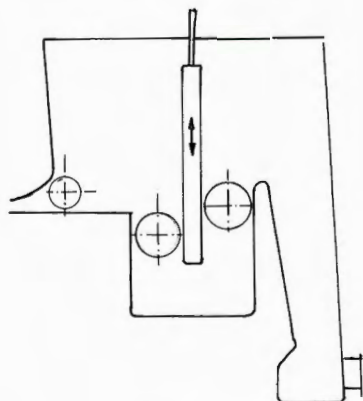

Fig. 2

Mek. Værksted i 1961 inngikk samarbeide på dette området. Formålet var litteraturstudier, modellforsøk og bygging av prototype for industrielle forsøk.

Innløpsforhold har ofte vært diskutert her ved A/S R. P., og ledelsen har vært interessert i å forbedre våre innløpskasser. Man ser jo at kravene til kvalitet stadig stiger, og det gjelder å kunne følge med i kappløpet. PFI-Thunes forskningsarbeid ble derfor fulgt med interesse, og det ble tidlig tatt kontakt med forskerne som arbeidet med prosjektet, og da i første rekke siviling. C. O. Nagell. Det var ved de innledende diskusjoner med Nagel en del ting å påpeke ved våre innløpskasser. Spesielt var fordelingen over bredden for dårlig i våre innløpskasser.

Moderne innløpskasser har andre og nye systemer for fordeling jevnt over hele virebredden enn våre innløp hadde, mest anvendt er fordeling ved manifold av forskjellige konstruksjoner. Likeledes bestreber man seg nå for å oppnå massehastigheter som gir minst mulig fnokking av fibrene gjennom diffusor og innløpskasse. Det er også nye teorier for leppens utforming. Alt dette for å gi jevnere arkforming, bedre styrke og bedre kontroll med styrkeforholdet langs/tvers.

De største mangler hadde innløpet

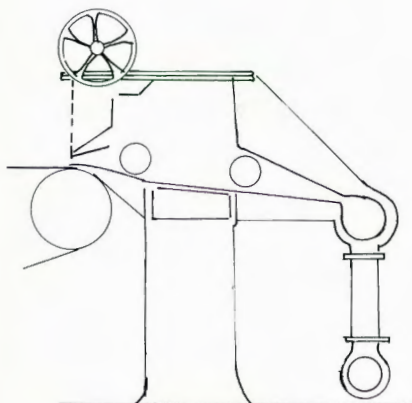

Fig. 3

på vår PM 1, og etter som diverse tilbud på innløp fra forskjellige hold ikke virket helt tilfredsstillende og det enda var langt igjen før PFI-Thune hadde sine endelige forslag ferdig, ble etter Nagells anvisninger bygget en provisorisk manifold og innløpskasse på PM 1.

Forholdene ble noe bedre enn før med det nye innløpet, men fordelingen gjennom manifold var ikke ideell. Det ble ved laboratorieforsøk demonstrert med plastmodell, se fig. 4. Diffusor og innløpskasse i tre og med innlagte hullvalser kunne ikke rette opp mang-

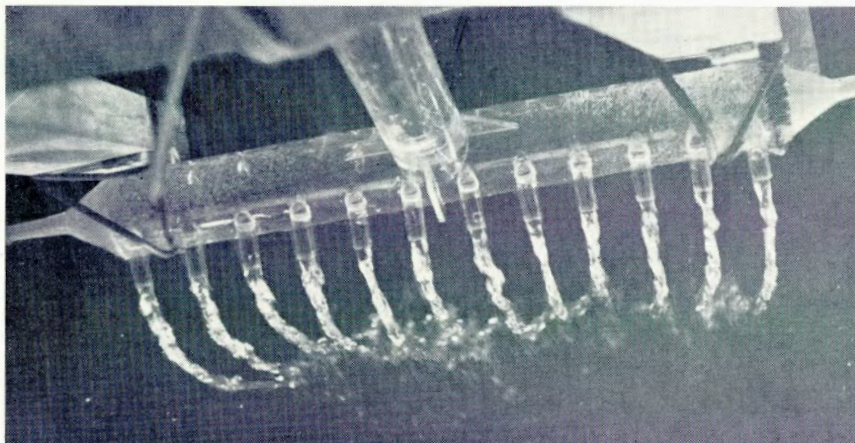

Fig. 4

lene ved profilen og heller ikke de gamle linjalene, og forandringene kunne bare sies å være et skritt på veien mot en bedre løsning.

Som et ledd i vårt arbeide med innløpsforholdene ble det i 1963 innkjøpt en Baldwin Atomat gramvektsmåler. Fra høsten 1963 er det så tatt ut en mengde prøver som er kontrollert med denne gramvektsmåleren. Det har gitt oss et fyldig materiale for å bedømme hvor forbedringer var mest påkrevet, og det har også gitt oss tydelig indikasjon på hvilke forbedringer vi har oppnådd i baneprofil med de foretatte forbedringer. Det har også vært til støtte for maskinførerne ved opprettinger av dårlige baneprofiler.

Da ny modell av innløpskasse sto ferdig på PFI i 1964, ble eksperimentene fulgt med stor interesse fra A/S R. P.'s side. Forsøk og målinger ble også utført med vår masse og med de konsentrasjoner og mengder gjennomstrømning vi har på PM 1. Likeledes ble det utført strømnings-

målinger på vår PM 1 for at vi skulle kunne danne oss et bilde av hvilke forbedringer det var å vente her med et nytt innløp.

Modellforsøkene ved PFI var så lovende at Nagell & Co. var ivrige etter å komme i gang med bygging av prototype og forsøk i industrien. Etter resultatene av forsøkskjøringen med vår masse og målingene på PM 1 syntes også ledelsen her ved A/S R. P. det var verdt å satse på den nye type innløpskasse på PM 1, og Thunes Mek. Værksted startet byggingen i januar 1965. I løpet av påsken 1965 ble den så montert på PM 1. Som fig. 5 viser, er den ikke så plasskrevende, og den har en pen utforming.

Den nye og patenterte ide fordelingen bygger på er vist i fig. 6. Inn fra siden av manifold kommer massesuspensjonen med 0,2–0,3 % tørrstoffinnhold. Gjennom en smal spalte på 11 mm strømmer den så opp i diffusor som er delt opp i 22 cm brede kanaler med tynne skillevegger.

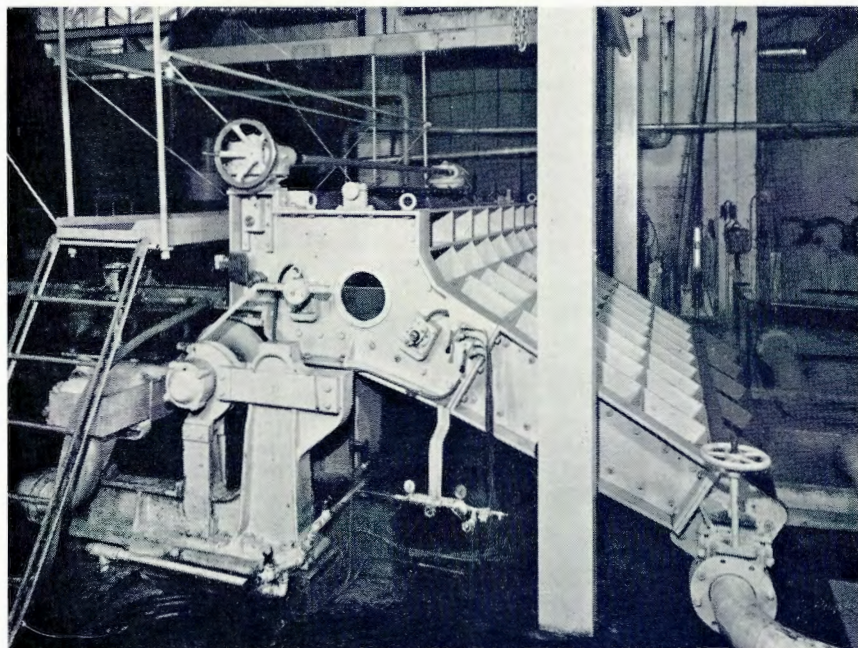

Fig. 5

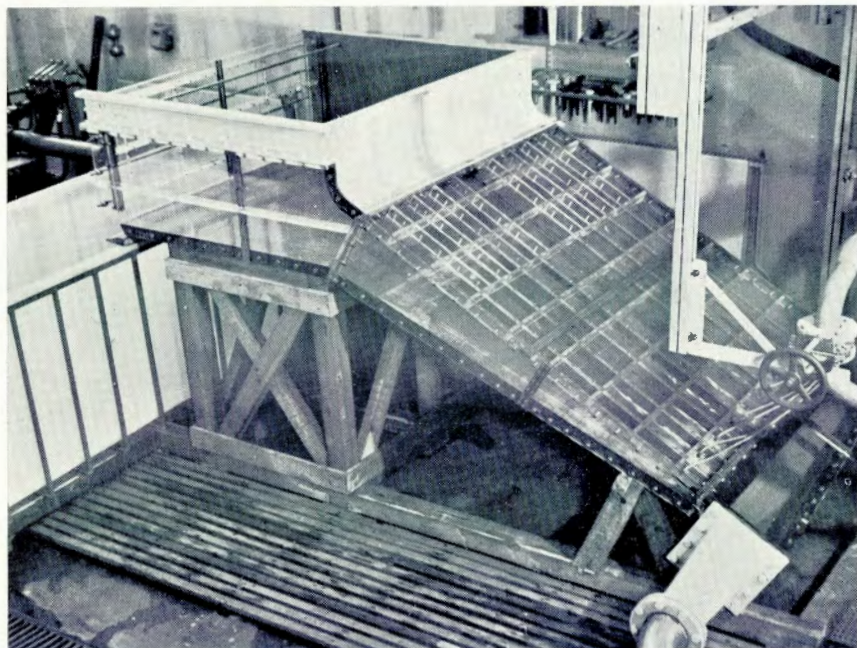

Fig. 6

Med resirkulasjon fra manifoldens avløp reguleres trykket slik at det er likt over hele bredden.

For å deflokkulere massen er det ved utløpet av diffusoren en hullvals med 200 mm diameter, 50 % åpen flate og variabel hastighet med maks. 45 omdreininger pr. min. Ved utløpet er det en større hullvals med 230 mm diameter, 55 % åpen flate og driften kan varieres opp til 77 omdreininger pr. min.

Utløpet er leppeformet, og overleppen kan beveges både på langs og tvers av maskinretningen. Disse reguleringer er nødvendig for å få de beste styrketall og den beste arkstruktur.

Hvis fordelingen over bredden ikke er tilfredsstillende, kan dette justeres med varierende lepphøyde over bredden. Denne justeringen er på PM 1 lettere å utføre og kontrollere enn på våre andre papirmaskiner. Og det er

den bedre fordelingen gjennom manifold og den lettere reguleringen av lepp som gir en vesentlig bedre baneprofil her enn for våre øvrige papirmaskiner.

Samme innløpssystem er også bestilt for PM 5, hvor spesielt arkformingen må forbedres. Den nye innløpskassen håper vi er montert og under utprøving i januar 1966.

Foruten den store viktighet av arbeidet med innløpsforhold for de papirmaskiner vi har i drift, gjelder det også å komme frem til en tilfredsstillende løsning med tanke på PM 6. Alle nye tekniske finesser vi får på PM 6 hjelper oss kvalitetsmessig lite hvis ikke arkforming og baneprofil også tilfredsstiller de strenge krav som stilles og som styrkemessig har meget stor betydning.

Ø. S.

Den nye motorvegen

«Johnsen-hjørnet»

Traseen for den nye motorveg skal nå være fastlagt inn til Ranheim. Det er selvfølgelig stor spenning blant ranheimsfolk om hvem som kommer til å få sine eiendommer berørt av denne veg. En del vil vel også få den i en slik nærhet at de vil få ulemper av motordur døgnet rundt. For den som arbeider treskift og er avhengig av delvis å sove om dagen, vil det vel ta en tid før en blir vant til støyen.

Men at vegen er en tvingende nødvendighet forstår vi alle, når vi ser den stadige øking av bilparken, og våre myndigheter har nå i lengere tid innsett dette og arbeidet med saken.

Sommeren 1963 tok Vegdirektoratet og Sør-Trøndelag Vegkontor kontakt med Trondheim og Strinda kommuner med sikte på å finne fram til en snarlig løsning for innføringen av trafikken østfra mot bykjernen. Det ble nedsatt en komité for å forberede saken. Disse herrer har så satt opp både en befolkningsprognose og en prognose over biltetthet og trafikk i de nærmeste 35 til 40 år.

I 1960 var folketallet på Ranheim 4000. I 1970 antas det å være 6000, i 1980 — 9100 og i år 2000 — 17000. Dette antas å være lavt ansatt. Når

det gjelder biltetthet i Trøndelag er forholdstallet bil pr. innbygger i dag så vidt passert 0,10, i 1970 regnes tallet å være 0,16, i 1980 — 0,26 og i år 2000 — 0,31. Altså, nærmere en bil pr. tredje innbygger.

Det er planlagt et plankryss på motorvegen ovenfor fabrikkene, ved Johnsen-hjørnet. Mot dette er det innsendt protest fra Ranheim Papirfabrik, for vegen vil uten tvil være en hindring for bedriftens ekspansjon i framtida.

Det er beregnet at i 1970 vil det pr. døgn passere minimum 8710 biler på «Johnsen-hjørnet», maksimum 12300. I 1980 beregnes tallene henholdsvis å være 16770—25290, og i år 2000: 24860—40180.

For å avvike en slik trafikk, sier ekspertene at det vil være behov for en firesporet veg med full motorvegs standard inn til Ranheim. Av virkemidler for å holde trafikken på minimum, pekes på bestemte ting som — utvikling av arbeidsplasser og et markert lokalsentrum i Ranheimsområdet, dempet vekst av «sovebefolkningen» i Malvik, samt en viss aksentuering med oppdempende virkning på Stjørdalshalsen.

B

Fra Frøya og Haltenbanken

Froan kapell i nærheten av Halten

For den vanlige kartleser fortøner Frøya seg som en liten «fluelort» langt ute i havet. Men når en kommer hit ut, vil en snart bli kjent med de store avstandene. Hvem tenker egentlig over at Frøya består av 4168 øyer og holmer og dertil noe slikt som 1100 skjær. Øyene ligger spredt utover. Og fra Fast-Frøya til Halten har vi et ganske stort havstykke som kan ligge speilblankt, men også være virkelig i opprør.

Det er klart at det ble noen forandring fra tjenesten på Ranheim og ut i havgavet. Ganske interessant var en medlidende bemerkning som en av flyttekarene kom med den gangen vi kom fram til presteboligen. Det var stiv kuling. Dørene måtte surres for ikke å slå igjen med et kraftig smell. Det var litt av en ballansekunst å bære de store sakene inn i huset. Under en liten 5-minutters pust i bakken så den danske bærereren på meg og sa: «Si meg en

ting, har I reist ut hit frivillig?».

Han tenkte på muligheten at prestene kanskje var tvangsdirigert ut i denne voldsomme kulingen. «Også reise fra Ranheim da», tilføyde han.

Jeg måtte forklare etter beste evne at det hele var en frivillighet som ikke betød offer på noen måte.

Nettopp dette fikk vi erfare dagen derpå. For da kom det sol over øyriket. Og finvær ble det i lang tid. Om det hadde noe med oss å gjøre som innflyttere fra Ranheim kan jeg selvsagt ikke svare på.

Mange mennesker er vel av den oppfatning at når en bor så langt utenfor bymiljøet, så må vel alt sammen bli temmelig ensomt for en familie. Men deri tar en feil. Ensomhet eksisterer ikke. For det er typisk ved kystens befolkning at den er åpen som havet. Her kan en snakke med alle, og over alt kan en gå inn og sette seg ned og tales om aktuelle saker i tidens problemverden.

Forholdene er jo slik i dag at ingen i vårt samfunn behøver å være utenfor «folkeskikken». Vi har radio og TV. Vi har aviser og så har befolkningen konversasjonens herlige kunst. Kort sagt, folk er ikke stort annerledes her enn på et hvilket som helst annet sted på vårt trønderske fylkesområde. Den eneste forskjellen er vel at menneskene delvis preges av yrket og det farefulle livet.

Fiskeren i dag er sikkert noe ganske annet enn det mange forestiller seg. Noen tenker omtrent som vi nordmenn når vi snakker om Afrika. Da dukker bildene fram med menneskekropper tildekket med et fatigslig lite klede. Eller når utlendingen tenker på Norge så kan det vel hende at de har for seg bildet av turistreklamens populære framstillinger av samer i telt og med hele hjorden av reinsdyr omkring seg. Og når andre tenker på fiskeren så synes de å se for seg en gruppe mennesker som sitter med håndpilk og snøre og vipper på båten ute på havet og hiver en og annen av havets liv ombord. Nei, fisket er ikke bare slik. I dag er det blitt helt moderne. Store båter opp til 2 millioner kr. eies av rederier som driver helårlig på alle hav. Snart er de på Nordsjøfeltet og snart er de på Lofoten og snart er de utenfor Trøndelagskysten. Det er havets rikdommer som sopes inn og omsettes til valuta for folket.

Færøyingene er ganske slagferdige. Det er ikke lenge siden at en av karene herfra var i byen på Ravnkloa og så på noen av kjenningene sine. Og en av følget spurte om han hadde noe å si. Jo, det hadde han. Og svaret kom ganske greit. Han kjente igjen fisken, men han kjente ikke igjen prisen!

Det har skjedd en revolusjon på fiskets område i den seinere tid. Dette merkes også på livsforholdene og heimene. Den eneste forskjell som egentlig er å finne i levestandard mellom by og land er vel at folket i de ytre distriktene stort sett har mere hus og større plass til familiene i sine boliger enn folk i byens små leiligheter.

Naturforholdene er skiftende her på Frøya. Men dersom noen ikke har

*Aakenes ombord i kahytten på
skyssebåten.*

vært på Sørlandet så kan de godt la være å reise til de egnene. For Frøya gir det samme. Her er Sørlandsidyller på mange steder. Et stort gode er den nye ferjeborbindelsen vi har fått med fastlandet. Vi kan reise fra Frøya med ferje over til Hitra og bile tre mil og ta ferjen videre inn til Hemne. Og derfra til Trondheim er det tolv mil. Men reisen vil om ikke lenge bli forkortet ganske betraktelig når den nye vegen kommer over Snillfjord.

Tidligere har situasjonen for ungdommen vært at når de var ferdig med folkeskolen var de oftest henvist til båten eller til å flytte ut av reiret og finne arbeid annet steds. Nå har vi her på Frøya fått bygget en stor Sentralskole. Den ungdom som vil gå videre kan slippe å dra til byen. Men det er klart at en stor del av elevene må være heimenfra. De blir innlosjert på skolestedet. Og nå er det under oppføring et stort internatbygg med plass for 70 elever.

Noe av et problem for utkantstrøkene har vært å få kvalifiserte lærere. Det fins barn som har gjennomgått 7-årig skole uten at de har vært undervist av folk med lærer-

Konfirmasjonssøndag i Froan kapell

skole. Det er unge artianere som melder seg til tjeneste. Mange av dem har gjort en god jobb og folket har satt pris på deres innsats.

Når det gjelder prestens arbeid så kan jeg straks si at det fra kirke-departementet burde ha vært satt et krav til en hver søker i sjødistriktene at han burde ha vært testet! Nå kan det vel være at noen ville si eller venter å få en lengre utredning om hvor sjøsyk han Aakenes har vært og er. Men jeg må bare skuffe i så måte. Går båtene så følger jeg med også, setter sjøbein og holder meg fast, og holder dessuten fast på det som er i magen! Det har jo hendt at folk har regnet med at det kunne være hardt for presten når en skal ut i storsjø. Således var jeg en gang på reise med «Frovær», en liten fjordbåt, opp til Halten til en begravelse. Skuta hev og slingret. Om morgenen møtte jeg styrmannen og han sa «Jeg regnet med at presten skulle ha kommet opp i natt. Vi ventet at du skulle bli syk». Det er nok andre saker å være i tjeneste her ute. Da vi bodde

på Ranheimsgården kunne en gå heimefra ti minutter før gudstjennesten. Men her ute må en mang en gang være ombord i skyss-båten kl. 7.30 om morgenen for å nå fram til kirketid.

I prestegjeldet er det 5 gudshus. Tre på Fast-Frøya, et på Sula og et på Sauøy som ligger på en av Frøøyene. Kirkene er det gjort en del med i seinere tid. Hovedkirken på Nord-Frøya har sitteplasser for 700 mennesker og regnes for en av de største landskirkene. Et av de store problemene for denne kirken har vært å få den oppvarmet. Vinterstid har den nesten vært som et forkammer til et lite fryseri. Men nå har vi fått inn nytt ESWA-varmeanlegg og det er plassert på den måten at både sete og rygg i benkene er forsynt med varmeplater. Mannfolkene trenger ikke å ta dobbelunderbukse på seg når de skal til kirken! Desuten har vi fått inn nytt høytaleranlegg, ny oljekamin og en ny lysekrone. Disse sakene er kjøpt av menigheten for innsamlete midler.

Og så er begge sakristiene blitt opppusset og velutstyrte. Og siste nytt på kirkerestaureringsfronten er at vi har fått flombelysning til kirkehuset. Så nå kan kirken stå der som et sellingsmerke i både åndelig og materiell forstand for mennesker på livets hav og sjøen.

Her ute møter en vennligsinnet menneske både i helg og hverdag. Noen av de koseligste stundene en har er når en stikker innom til de mange og får en prat om opplevelser og livet i gleder og i farer.

Uhøytidelig får en være i samfunnet med medmennesker. Og ingen skal innbille seg at presten går omkring med en stor bred hatt og store lakksko. Nei når en skal ut på tukt i tjenesten så får en hyre seg etter

været. Og da hender det vel også at folk ikke ser stor forskjell på prest og andre når en vandrer avsted i loslue og varme skaffestøvler om vinteren.

En opplevelse hadde jeg på Fiskerimessa i Trondheim, hvor det bl.a. var å se en vinsj eller et heiseapparat for fiskerbåter. Mannen som stod der slo jeg av en passiar med. Han demonstrerte prinsippene for bruken og da han var ferdig spurte han om jeg ville kjøpe en slik. Oppriktig talt så syntes jeg synd i mannen som hadde vist så stor salgssiver og jeg svarte: «Det må jeg nok tenke på». Men da jeg skulle gå, sa han på grunnlag av dialekten: «Du kan få kjøpe den i Bergen også!»

Egil Aakenes

Noe vi alle gjerne bør vite

Uansett hvilken produksjon (vare) man velger å produsere, vil det alltid bli noe vrak — *utskott* som det alltid er viktig å ta vare på — og hvis mulig bruke i produksjonen igjen — eller anvende dette på en eller annen måte.

Dette har stor betydning, for det er ofte utskottsprosenter som er det avgjørende, om det i det hele tatt lønner seg å produsere varen.

I papirproduksjon vil det vanligvis bli ganske stor utskottsprosent, selvfølgelig med til dels stor variasjon alt etter hvilke kvaliteter man kjører.

Utskott av papir er vanligvis lett å løse opp og brukes i produksjonen på nytt igjen, sammen med massen, men her kommer vi til et meget viktig punkt som jeg gjerne vil belyse litt nærmere.

Vi har nemlig i vår allsidige produksjon også noen kvaliteter hvor utskottet ikke lar seg løse opp og brukes på ny — og dette kan ofte føre til store forstyrrelser på papirmaskinene. Vanligvis sier vi at vi har to massekvaliteter, nemlig: Ren prima kraftmasse — og kvistmasse. Innen disse to hovedgrupper har vi mange varianter som vi alle sammen

ved bedriften — og spesielt de som har med produksjon og etterbehandling å gjøre — bør kjenne litt nærmere til. Ren prima masse som ikke har noen spesiell tilsetning er grei å løse opp, men derimot har vi noe vi kaller vannfast papir — og hvor ruller eller ark er merket vannfast — disse kan og skal ikke løses opp sammen med vanlig utskott, og utskott for dette papir må da holdes for seg selv — og løses opp for seg selv på en bestemt måte.

Så har vi papir med sterke farger (ofte kreppapir) rødt, grønt, blått o. s. v. Utskotten fra disse må også holdes for seg selv, da disse sterke farger — selv i små mengder — blandet sammen med primamassen i stortankene, forårsaker forstyrrelser på alle papirmaskiner.

I den senere tid har vi produsert mere og mere hvitt papir — laget av bleket kraftmasse, og utskott fra dette papir må også holdes for seg selv og løses opp når det kjøres hvitt på en papirmaskin. For tiden løser vi opp all hvit utskott på hollenderiet.

Dette er det vesentlige når det gjelder rent kraftpapir.

Andre hovedgruppe er papir laget

av kvistmasse. Denne kvistmassen blir som regel tilsatt annen masse og makulatur, men kjøres også som ren kvistmasse. Utskott fra dette papir må *aldri* blandes sammen med vanlig kraft (prima), men må alltid løses for seg selv og bringes (pumpes) tilbake til kvistmassetanken. For tiden brukes oppløseren ved pakkeriet til kvist-utskotten.

Alt dette jeg har nevnt hittil er utskott som lar seg løse opp og brukes i produksjon igjen, men de forskjellige kvaliteter må ikke blandes sammen.

Så er jeg kommet frem til det viktigste i min orientering — nemlig enkelte varer vi foredler (lager) selv i vår egen etterbehandlingsavdeling og som ikke går an å løse opp i det hele tatt.

Vår etterbehandlingsavdeling har vokset jevnt og sikkert og omfatter nå mange produkter. Jeg nevner i fleng:

Omrullingsavdelingen med diskruall — spennpapir — malerpapp — isbjørnpapp o. s. v. Gummieringsavdelingen — impregnering og klebemaskiner (asfalt) — massivpapp (klistremaskin), kreppmaskiner og sekkefabrikken som vokser fra uke til uke.

Her vil jeg med en gang si at utskott fra: Diskruall — malerpapp — spennpapir m. m. pluss krepp massivpapp «Ranit» og gummiert papir vanligvis (her er nemlig enkelte unntak) er greie ting å løse opp. De kvaliteter som virkelig er problemer å hanskles med og som kan sette grå hår i hodet på noen og hver (selv med lite hår på hodet), er følgende hovedkvaliteter. Det kan også forekomme noen spesielle kvaliteter:

Asfaltimpregnert papir, vokset papir og duplex — som er to lag papir klebet sammen med asfalt. Utskott fra disse kvaliteter må absolutt holdes for seg selv — presses i baller og kjøres i fjæra. Hvis bare et eneste ark av f. eks. duplex kommer opp i en oppløser vil det forårsake utskottskjøring på samtlige maskiner i kortere eller lengre tid.

Ja opptil mange timer — og i verste fall i flere skift hvis det er noen mengde å snakke om.

Alttså, ytterst små mengder av slik utskott kan koste bedriften hundre tusenvis av kroner. Et nytt og stort problem siden vi fikk sekkefabrikken er utskottsekker — eller sekkehylsler (uferdige sekker) som inneholder et eller flere lag med duplex — eller plast (polyethylene).

Disse sekkene må på ingen måte komme sammen med sekker av ren kraft, men må legges for seg selv i spesielle vogner, eller paller.

Vanligvis spretter vi opp disse utskott- (feil)-sekkene og tar ut disse duplex og plastarkene og løser opp resten. Duplex og plastarkene går da i fjæra og resten løses opp. Her er det meget viktig at det blir nøye sortert og lagt i de spesielle vogner.

Utskottsekker med vannfast må også holdes for seg, da som tidligere nevnt, at vannfast papir må løses for seg selv.

Som alle forstår er det meget om å gjøre å holde streng orden i alle disse forskjellige kvaliteter, hvis vi skal unngå forstyrrelser i produksjonen, derfor er det om å gjøre at alle ledd som har direkte med papir å gjøre, alltid er på vakt og er våken for alle ulemper vi får hvis noe av disse uløselige kvaliteter havner oppe i noen av våre utskottsopløser.

I etterbehandlingen (sekkefabrikken iberegnet) har vi spesielle vogner for diverse (forskjellig) utskott, så det skulle være greit å holde rede på dette, og er man i tvil så er det jo en enkel sak, ja en plikt! Å spørre sin formann, eller mester.

Det er et gammelt ordtak som sier: Man spør seg aldri, men man for-gjør seg ofte.

Min konklusjon blir: Ta vel vare på all utskott, men bland aldri sammen de forskjellige kvaliteter.

For min egen avdeling vil jeg til-føye. Minst mulig utskott, dess mere i lønningsposen.

T. B.

PENSJONISTTUREN 1965

Utsikt ved bautaen over 33 omkomne ved Verdals-raset.

Den 2. september 1965 var en fin dag. Klar blå himmel, en liten bris som rusket i gylne kornaks så åkrene glitret bortover. Mange av bedriftens pensjonister stod tidlig opp den dagen — vi skulle på tur, og den eldre garde har det i seg at for sent skal man aldri møte.

I god tid før avgang var hele flokken samlet ved Portvaktan, og til avtalt klokkeslett svingte de to busene inn på riksvegen for å legge ut på turen nordover til Verdal. Det durte jevnt og sikkert fra motoren og passasjerene nøt utsikten i den friske høstdagen mens vi dro gjennom den

Harper ser utover det samme landskap han så straks etter Verdalsraset.

ene bygda etter den andre. Inne i Skogn strakte vi hals og fikk et gløtt av den nye papirfabrikken på Fiborgtangen, — en liten bølge av ivrige stemmer strømmet gjennom bussen, — argumenter for og imot tørnet sammen. Men realitetsvotering ble ikke foretatt da det hele døde stille og og rolig hen i det Levanger plutselig dukket opp. Tanken på kafferast fikk blodet til å flyte stille og pent

Stene — Forbord — Alstad

igjen og vi ble alle opptatt av de nære ting. En time går fort og vi startet opp på siste etappe til Verdal Hotell hvor vi plukket opp lærer Garnes som ble med oss som guid på en rundtur i den vide bygda. Vi kjørte opp om Vinne og guiden sprang bussene i mellom og øste av sin viden om bygda hvor hver gård syntes å ha sitt navn knyttet til en eller annen historisk hendelse. Svenskene kom ofte ned Verdalen i gamle dager når ufred rådde mellom naboene i nord, og Garnes fortalte med en stemme fylt av kjærlighet til folk og land om bragder som ble utført av hverdagshelter fra gårdene i Verdal. Høyt oppe i Vinne ligger en rekke av de omkomne fra Verdalsraset begravet. Det står en bauta der med 33 navn risset inn. Lærer Garnes fortalte om raset, viste oss hvor det startet og hvor leirmassene tok vegen. Med spredte historier om mennesker som kom seg unna, om tragedier som rammet barn, kvinner og menn — gjorde han katastrofen levende, — vi følte alle ulykken så nær og ble stille. Harper fortalte at han hadde vært med på en utflukt for å se på raset et par måneder etter at ulykken skjedde, Dalen utover hvor det i dag ligger store fine gårder med tett grønn olderskog imellom, var den gang som «ei uendelig langfjæra å sjå te», fortalte han. Fra Vinne kjørte vi ned til Vuku og videre nedover til Stiklestad hvor vi fikk en omvisning i Stiklestad kirke ved lærer By. Et besøk på stevneplassen og en orientering om Olsokfestlighetene fortalte om en interesse og innsatsvilje blandt bygdefolket som man sjelden finner maken til i dag.

Alt dette tok tid og det var en sulten flokk som omsider troppet opp på hotellet. Maten smakte fortreffelig og det var blide fornøyde karer som tente snadda etter desserten. Tormod «Bekkelund» fra «Pompen» underholdt på piano ved kaffebordet med kjente melodier i høyst egne arrangement — og selv om det var en som sa at det ville «ha vorre likar med trekkspellet te'a Jenny», så var applausen stor og velment.

Turen hjem gikk greit på alle vis, og deltagerne ga uttrykk for stor taknemlighet for den fine dagen. «Du må endeli' hæl's n' Overvien med de'». Refr.

A/s Spedisjonskontoret

Store bedrifter vil ofte gjennom sin omfattende virksomhet knytte til seg flere mindre enheter. Disse kan være små, men nødvendige funksjoner i et stort apparat. I dag kan det være vel verd å sette et kryss i marginen for denne del av driften ved A/S Ranheim Papirfabrik.

Meget få av Ranheims ca. 650 ansatte kjenner til at firmaet driver et eget kontor i Trondheims sentrum. Dette heter A/S Spedisjonskontoret med adresse Fjordgaten 25.

I sin nåværende form ble selskapet dannet 28. mars 1936, da i en direkte videreføring av A/S Meraker Brugs Spedisjonsavdeling. Formålet var spedisjonsforretning, og aksjemajoriteten lå i Meraker Brugs hender. Kontorsjef Nils Sivertsen ledet Spedisjonskontorets virksomhet til 30. juni 1952 da firmaet gikk over i A/S

Disponent Haakon W. Kalseth

Ranheim Papirfabriks eie — da med Haakon W. Kalseth som disponent. Etter sistnevntes død i 1962 rykket Knut Næss opp som disponent. Driften er etter hvert utvidet til også å omfatte skipsmegling.

Når kontoret i dag blir styrt fra Ranheim, kan en skimte fabrikkens ekspansjon i etterkrigsårene. Det er denne som gir de fleste oppdrag, og således danner ryggen i driften.

I 1952 hadde firmaet 2 ansatte, et tall som i dag er øket til 3. Mot de tidligere nevnte 650, er det her snakk om et lite organ. Men samtidig en liten del Ranheim som er med og bidrar til den daglige driften.

Som omtalt er formålet spedisjon og befraktning. Det er omfattet i en ekspedisjon for følgende firmaer: A/S Hommelvik Bruk, A/S Meraker Brug, A/S Meraker Smelteverk, Orkla Grube-AB (Grubedrift og Ferrolegeringsverk) og Orkla Exolon A/S & Co.

Muligens er noen i villrede hva spedisjon egentlig består i. En speditør driver med mottakelse og sending av gods. I tidens løp med mer utvidet internasjonalt samkvem, er denne del

Kontorsjef Nils Sivertsen

av transportsektoren blitt mer og mer aktuell. Den overveiende del av arbeidet består i klarering av gods til og fra utlandet. Ved inngående ekspedisjoner må alle varer gjennom Tollkontrollen. Etter behandling her, blir godset videresendt til mottakeren. På samme måte med eksport. Etter at varen er tollangitt, er den klar for videresending.

Å gi en utredning for måten slike ekspedisjoner blir utført på, tjener liten hensikt. I mange tilfelle oppstår forskjellige avvik. På denne måte blir det et interessant, men ofte tidkrevende arbeid.

I det vesentlige er kontoret en kontrollfaktor, i og med at all last blir kontrollert gjennom disse ekspedisjoner.

Befrakningen er en heller beskjeden del. Endel fraktefartøyer i flis-transport utgjør i praksis denne form for forretning.

Ellers kan en tillegge at kontoret er det eneste firma i sin bransje som arbeider for faste oppdragsgivere. Beliggenheten av disse er relativt nær oss, noe som har bidratt til at

Disponent Knut Næss

kontoret også blir benyttet på felter som letter driften for oppdragsgiverne.

Med dette er det ment å gi en liten innføring som viser at denne Rånheims tilvekst har sin berettigelse.

Knut Næss

Under kalotten

Fallskjermhopping er en beskjeftigelse som vel er ganske ukjent for de fleste her på berget. Å forlate et trygt fly, hundre, kanskje flere tusen meter over bakken, bare med 80 kvadratmeter nylonduk på ryggen, finner de fleste å være en halsløs vågeferd.

I Mellom-Europa og Amerika har dette blitt en populær sportsgren. Det arrangeres konkurranser, blant annet verdensmesterskap hvor man har oppvisning i luftakrobatikk og presisjonshopping.

I Norge holder det så smått på å gro fram et fallskjermmiljø. Hæren har sitt utdanningssenter og en sivil klubb er stiftet.

Gisle Galåen gjennomgikk kurs under militærtjenesten og dro i sommer sammen med noen andre nordmenn ned til Frankrike for å besøke et sivilt hoppesenter i Lille.

For en rimelig penge fikk man her

Gisle Galåen etter det første frie fall.

leiet skjerner og skaffet flylift. Under et kort grunnkurs lærte man å pakke skjermen og innøve litt landingsteknikk, og så gikk ferden opp i det blå i en harkende 6-seters

Ferdig påselet.

På vei mot bakken.

maskin. Utsikten gjennom den åpne flydøra ble vel aldri nydt, man gikk helt opp i tanken på å gjøre det riktige utsprang og dermed unngå instruktørens vrede.

Døra er trang, så her må man sitte lavt sammenkrøket. I det flyet passerer dropp-punktet lyder instruktørens «go», og et kraftig fraspark bringer hopperen bort fra motorlarm over i en lydløs ferd mot Moder jord. Sekundene telles, høyre arm trekker i utløserhandtaket og et kraftig rykk forteller at skjermen er åpen.

Under et par minutters herlig svev forberedes møtet med bakken, bena tett sammen, knærne lett krøket og blikket mot horisonten.

Så er bakken der, hopperen fjærer i knærne og ruller rundt.

Vitenskapsmenn hevder at et hopp inklusiv forberedelser er like krevende som en hel arbeidsdag. Når man på enkelte dager greide tre hopp, var det ikke mye overskudd igjen til sighthseeing etc. for de norske deltagere. En tur til Paris var dog nærmest obligatorisk, så litt mere enn de 80 kvadratmetrene med nylonduk under 13 hopp fikk da Galåen se under oppholdet i Frankrike.

Le Parachutiste

Vernerapport for 3. kvartal 1965

Vi har i løpet av 3. kvartal registrert 10 uhell og av disse førte 7 til fravær med en dag eller mere. Fortsatt må man si at året 1965 tegner til å bli et «fall framåt» i forhold til forrige år, og i Vern og Velferds konkurranse angående ferrest antall arbeidsulykker havnet vi på 12 plass for første halvår 1965. Selv om dette langt fra er et resultat man kan «bryste seg» av, så betegner det et vendepunkt for oss som hittil har ligget like i nærheten av jumboplassen.

Skadene i 3. kvartal førte til 105 fraværsk dager, i tillegg kommer fravær på grunn av skader i forrige kvartal — slik at totalt skadefravær i 3. kvartal blir 198 dager.

Avdelingsvis fordelte skadene seg slik:

Cellulosefabr.:	4 sk.	med 87 frav.dgr.
Hovedavd.:	3 »	» 17 »
Etterbeh.avd.:	0 »	» 0 »
Sekkefabr.	0 »	» 0 »
Salen:	0 »	» 0 »
Mek. verksted:	1 »	» 0 »
Bygningsavd.:	0 »	» 0 »
Transportavd.:	2 »	» 1 »

Samenlignet med tidligere år gir dette:

	Antall skader	Antall frav.dgr.	Pr. skade
3. kv. 1960	10 sk.	208 dgr.	20,8 dgr.
3. » 1961	8 »	266 »	33,2 »
3. » 1962	9 »	190 »	21,1 »
3. » 1963	8 »	82 »	70,3 »
3. » 1964	7 »	138 »	19,7 »
3. » 1965	10 »	105 »	10,5 »

Når vi nå skal starte med årets siste kvartal er situasjonen at vi har i alt 26 arbeidsuhell registrert mot 34 på samme tid ifjor.

Avdelingsvis dominerer Cellulosefabrikken når det gjelder antall uhell, og det er særlig under arbeide på huggeriet at ansatte blir skadet. Selv om flere av skadene her har rammet

ferievikarer, ser det ut til at arbeid med tømmer er det «farligste» man kan bli satt til hos oss i dag.

Verneutvalget forsterket med driftsing. Fischer, verksmester Mehus og transportsjef Fossen deltok 5. november i et vernemøte arrangert av Vern og Velferd i Trondheim. Deltagerne fra vår bedrift ble fordelt på de enkelte gruppemøter, og verneutvalget vil behandle rapportene fra den enkelte møtedeltager.

Skadeoversikten for 3. kvartal viser følgende:

Skade nr. 1.

Skadete skulle hente noen tømmerhaker på snekerverkstedet. Da han skulle spørre en av arbeiderne etter disse, la skadete hånden på en håndfres som var i gang.

Fravær: 53 dager.

Ansatt: 1965 (ferievikar).

Skade nr. 2.

Skadete fikk en finger i klemme under arbeide med en strammeanordning på barkemaskin.

Fravær: 0 dager.

Ansatt: 1965 (praktikant).

Skade nr. 3.

Under nedstaking av soda i smelte-
renne fikk skadete noe varm soda i øyet.

Fravær: 8 dager.

Ansatt: 1957.

Skade nr. 4.

Skadete skulle skifte en lypære i garderoben. Han falt ned fra stolen han sto på og forslo høyre albue.

Fravær: 14 dager.

Ansatt: 1963.

Skade nr. 5.

Skadete fikk et kutt i hodet da han støtte hodet mot et nylig oppsatt rørfeste ved PM IV.

Fravær: 0 dager.

Ansatt: 1918.

Skade nr. 6.

Skadede fikk en «bust» fra en stål-
børste inn på venstre øye.

Fravær: 0 dager.

Ansatt: 1960.

Skade nr. 7.

Under flytting av en stokk på
barkeanlegget fikk skadede et støt
mot høyre kne.

Fravær: 12 dager.

Ansatt: 1965.

Skade nr. 8.

Et ferdigrullet sett skulle taes ut
av rullemaskinen. Idet settet rullet
frem på benken, støtte skadede
høyre hånds tommelfinger mot
spindelen.

Fravær: 12 dager.

Ansatt: 1964.

Skade nr. 9.

Skadede fikk høyre hånds lang-
finger i klemme mellom en spindel
og en jernbjelke da spindelen skulle
legges til side.

Fravær: 5 dager.

Ansatt: 1965 (ferievikar).

Skade nr. 10.

Under lossing av ruller fra bil fikk
skadede en rull over høyre fot og
pådro seg brudd av ben i foten og
brudd av 3 tær. (Lossemetoden
svært uheldig — er nå forandret.)

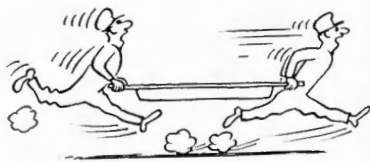
Fravær: 1 dag (forts. fraværende).

Ansatt: 1939.

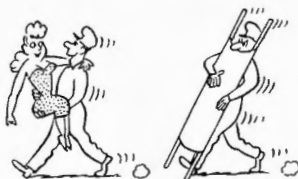
Av ovenstående vil det fremgå at
7 av 10 registrerte skader i kvartalet
rammet ansatte som er ansatt etter
1960. Dette bekrefter den erfaring
man har tidligere, nemlig at nyan-
satte vil være mest utsatt for arbeids-
uhell.

Bortsett fra skade 10 (hvor for-
holdet nå er rettet), kan bedriften
gjøre lite for å hindre gjentakelser.
Det eneste man kan gjøre er å mane
til forsiktighet, og dette vil være en
oppgave som formennene må utføre
ved samtale med nyansatte.

Det ser nå ut til at skadefrekvensen
ved bedriften er på veg nedover, og
den enkelte arbeidsleder kan bidra
til at denne tendens fortsetter. Verne-

①

②

utvalget vil også minne om at verne-
ombudene kan gjøre en positiv inn-
sats her ved å rettlede de nyansatte,
slik at vi kan unngå mange typiske
«begynnerskader». I det hele tatt fin-
nes det vel ingen «fellesoppgave» i
en bedrift som kan mane slik til
samarbeide som den evige kampen
mot bedriftsulykkene.

Vernelederen

Nikotin

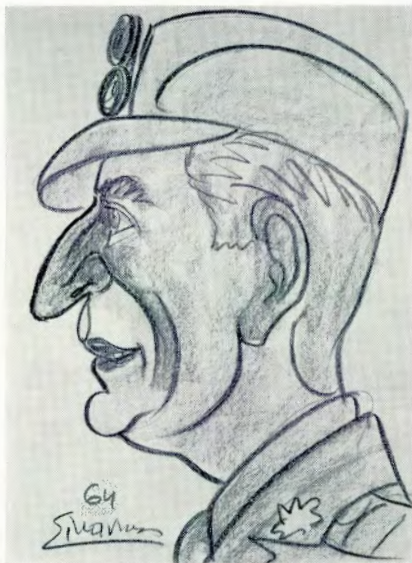
Det er gjort mange forsøk på å
styre folk unna nikotingiften, men
vi må innrømme at så lenge alle
landets aviser og tidsskrifter kjører
ivei med store reklamer, nytter det
lite. «Nikotin Hører Til».

Reiser vi med jernbanen ser vi:
Røykjarar eller Ikkje Røykjarar. Vi
som ikke røker ser med glede på en
slik ordning, at det også gjøres noe
for «Ikkje røykjarar».

Her på bedriften er det tatt de
riktige forholdsregler for dem som
vil ha en røyk. Det er røykebuer hist
og her, og det er streket opp inn-
gjerdinger på golvet.

De som ikke røyker må vel nå
ønske seg oppsatt spisebuer, hvor de
kan få spise maten sin uten nikotin-
tilsetning?!

Petrus

Troppsjef Arne Brekke

Nestkommanderende Per Norum

Bedriftsheimevernet

En dag i midten av august møter vi troppsjefen i bedriftsheimevernet, Arne Brekke, og vi provoserer han til å svare på endel spørsmål.

— Bedriftsheimevernet har ikke laget noen særlig blæst omkring seg, synes vi, knapt alle i fabrikken vet dere er til. Hvor mange er dere og hva er deres egentlige mål?

— Vi er for tiden 22 mann og vi skal dyktiggjøre oss slik at vi i ufredstider skal kunne beskytte fabrikken mot sabotasje og sabotører.

— Dere er altså testet og funnet å være svært krigerske karer?

— Ja, skulle det bli nødvendig. Vi disponerer både mausere og maskingeværer. Vi driver skyteøvelser på Malvik skytebane ved Langvatnet i Malvik Markabygd.

— Er utdannelsen lang?

— Det er 50 timer i året, og de timene er effektive. Spisetidene kommer bestandig utenom. Ikke er det 8-timers dag heller. Vi skaffer oss 50 timer i løpet av fire døgn.

— Når kommer neste mobilisering?

— Øvelsen i år ble utsatt til 1966, på grunn av at da skal det være stormanøvre med angrep på fabrikken, og da spørs det om kruttet er tørt.

Pang

Legg av deg sjefsminen nå, Hans. Hjemme hos meg er du ingen avdelingsleder.

1 høstmørkre

MAGNI 65

MAGNI 65

Nær sagt på aill omráðan forlanges det i dag meir opplysning, og báde bystyret og regjæringa gjør det dæm kain. Likevæl e det mært på enkelte plassa. Ette som vi ha haurt ska dein «sorte dame» ha hussert fælt utpá Vika, nærar bestemt i nærheita tá sækkfabrikken, og utover der e det mært som i ein sækk, og det kain vel hverken hain Sagør eiller hain Borthen gjørra ná me, sámmá kor opplysningsvennlig dæm e.

Det e nefs me slik mørker, og ein kveill i oktober, ja vess æ itj huse feil va det onsdan dein 27, da koinn det ha gått vær einn det vart. Det va brainnøvels, og hain Guldberg ha trompa ein tá brainnkaillan sin nerri et høl oppme mek. værksted, for á sætt på vatne når dæm bestemt det skoill byinn á brinn. Bars itj bær te einn at to større piger her fra bøgda, stansa opp atme høle, og byint og snakk om ailt som heinne kvestimel-lom.

Hain nerri høle tænkt no hain skoill prøv á hold ut, men te slut mått'n tænk på á kom sæ opp, og da kain di sjønn det va et nefs øyeblikk —. Báde sjákk og dábbeltsjákk. I så-danne øyeblikk kain det itj vurd-deres høgt nok at vi hi bedriftssani-tet og opprydningstjenese på stedet.

Men tebake te opplysninga og ong-dommen. Ætte kor dæm finn ut bli ongdommen vær og vær, og symp-tomer sjer vi her på Ranheim Papir-fabrik á ja.

Ein klasse me storvolig gutonga fra ein skole hen i byn va ein dag på omvisning her på drefta. Da dæm kom te fabrikkens stoltheit, P.M. fæmm fordufta plutselig heile klas-sen. Det vart bærre omvisarn og lærarn igjen. Da dæm såg sæ om, va heile bointen nemme innstrument-bole te fæmma. Lærarn skoil da gå á heint dæm, men hain á vart vækk. Ja, di trur væl det va innstrument-tavla som gjol utslaget, men der tar di støggele feil. Attme innstrument-tavla e det et prøveskap og inni der e det klistra opp ein heil del «klin-oppgørsls» — og der va intræssén —. Te dæmmes oinskylðning og formil-dende omsteindigheit ska anføres at fæmma gjekk uten paper akkorat da, men likevæl e det hustri á sjá.

Mørkreidd

„Ranheim Kraft’’ 1965

Lagkapteinene Karl Dahl og Olav Kambuås med «Sunndalingen» og pokalene mellom seg.

Cupmestrene 1964

Ativiteten i bedriftsidrettslaget i 1965 har vært meget god, og med den allsidighet som laget har er det et stort antall av de ansatte som er aktivisert.

Laget har arrangert skirenn og terrengløp åpne for deltagelse fra hele kretsen, og har selv hatt deltagere med i en rekke skirenn og terrengløp.

Som tidligere omtalt i Ranheims-Nytt var vi med i Hollmenkollstafetten og vi deltok også i Olavstafetten, og må vel si oss fornøyd med resultatene i begge disse.

Laget har hatt besøk fra Ringstad Pølsefabrikk, Stranda, og den spilte fotballkamp var vi ubeskjedne nok til å vinne.

I høst var vi innbudne til Sundalsøra og deltok der i et stafettløp hvor vi vant vår klasse.

Årdal og Sunndalsverks bedriftsidrettslag arrangerte i høst en cup i forbindelse med sitt lags 10 års jubileum, til denne var vi innbudt og kunne reise heim med pokalen som det seirende lag. Vi fikk også en minnegave, en ekte «Sunndaling», den kan beskues i premieskapet.

Cupmesterskapet i fotball 1964 for Trondheim & Omegn Bedriftsidretts-

krets, hvor vi var finalister, ble på grunn av protest ikke avviklet i fjor. Dette gav den situasjon at «RANHEIM KRAFT» høsten 1965 vant cupmesterskapet i fotball både for 1964 og 1965 med en måneds mellomrom. Det er verd og merke seg at laget har vært cupmestre 3 år på rad.

Det er tatt opp en ny idrett i laget i og med at vi i år deltar innendørs handball, og i sesongen hittil har vi ikke avgitt noen poeng.

Det må også nevnes at laget har et medlem som er kretsmester i svømming.

Det har også i år vært arrangert bedriftsmesterskap i skyting og skytterne har deltatt i pokalskyting på Malvik skytterlags bane hvor de tok 4. aksje i vandrepokalen.

Skotthyllkasterne har som vanlig arrangert cup og «RANHEIMSMESTERSKAP» med bra deltagelse, derimot gikk det ikke så bra i kastinga på Lade i år.

Både idrettsutøverne og ledelsen av laget er takknemelig for den romslige økonomi som bedriftsledelsen gir laget, slik at vi kan drive såvidt allsidig som vi gjør.

A. Berge

70 år.

Bjarne Sandtrø	5/1 - 66
----------------	----------

60 år.

Håkon Roel	4/2 - 66
C. B. Olberg	11/2 - 66
Olaf Nilsen	15/2 - 66
Harald Helmersen	28/2 - 66

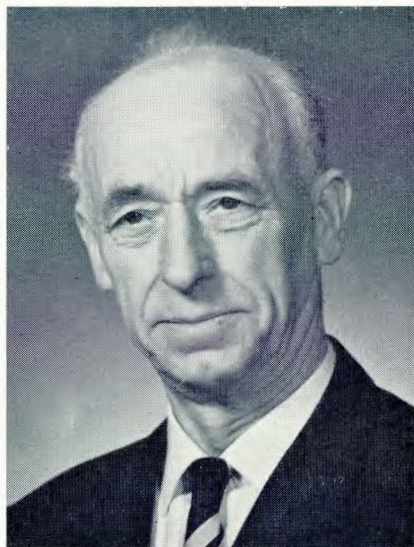
50 år.

Magda Stokland	2/1 - 66
Ivar Gulberg	19/2 - 66
Fridtjof Brun	29/2 - 66

In memoriam

Ottar Lernes, født 11. juni 1903. Død 27. oktober 1965

70 år

1. desember fylte Hermann Ulstad 70 år og tok avskjed med bedriften etter vel 50 års tjeneste.

Ulstad tilbragte sine aller første leveår på Ranheim, men han var ikke gamle karen da familien flyttet til Ramstad hvor senior hadde skaffet seg hus. I likhet med så mange andre på den tiden, begynte Hermann sin løpebane som gjetergutt, avanserte til gårdsarbeider og kom så i 20 års alderen til A/S Ranheims Papirfabrik, hvor han fikk ansettelse i bygningsavdelingen. Han kom senere over i driften og arbeidet blandt annet i fjæra og huggeriet, inntil han i 1918 kom inn i papirfabrikken som skjærer. Arbeidet likte han ganske godt, og det hadde også den fordel at det gikk på bare 2 skift.

I den tiden gikk som bekjent saks-papiret direkte fra papirmaskinen til kutteren og blev derfor rullet opp på spesielle hylser. Disse som i virkeligheten var tamburer i noe redusert målestokk og derfor ganske tunge, blev løftet opp i opprullingslagrene av to mann som hadde sin fulle hyre, spesielt når de skulle opp i «øverstrekken». Ulstad med sine kjempe-

krefter hadde ingen vanskelighet med å klare operasjonen alene, og det blev til at han jevnt og titt hjalp til med rulleskiftet. Papirmester Wahlberg som hadde iaktatt Ulstads interesse for papirmaskinen, tilbød ham jobb som maskingutt, og siden har Ulstad hatt sin faste plass på P.M.II, hvor han har skjettet sitt arbeide på en utmerket måte. Det er å beklage at forholdene medførte at Ulstad fikk sjansen til å rykke opp til maskinfører først da han var kommet så langt opp i årene at han ikke fant det opportunt å skifte stilling. Han ville utvilsomt blitt en meget dyktig maskinfører, interessert, stødig, innsiktsfull og pålitelig som han er.

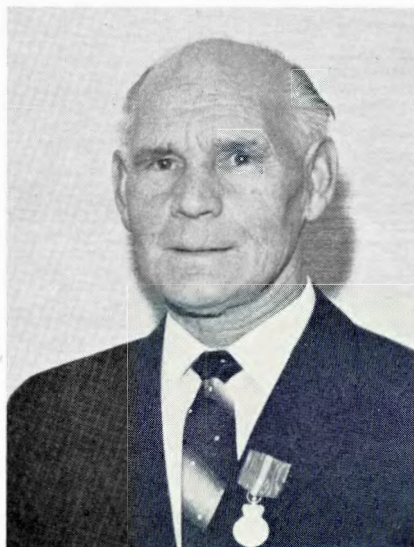
Ulstad tar sitt arbeide meget alvorlig, men forøvrig er det ikke egentlig det dystre alvor som preger ham. Han har en meget velutviklet humoristisk sans og hans oppfinnsomhet når det gjelder muntre påfunn, later intet tilbake å ønske. Hans skiftkamerater torde til slutt ikke ta sjansen på å etterkomme noen som helst beskjed fra Ulstad. Dertil ble efter hvert erfaringene med å bli tatt ved nesen for mange og for smertelige.

En gang i hine hårde aprildager for 25 år siden, dukket Ulstad plutselig frem, iført en lampekuppel som ved hjelp av papir var omdannet til hjelm, og bevepnet med en lekt brølte han sine ordrer til kara som fikk en oppstrammer i beste prøysserstil.

Ulstad var som nevnt umåtelig sterk. En dag han fikk sitte på et bakhonlass, passerte kjøredoningen formann Mørch, som jo egentlig ikke kan karakteriseres som noen smågutt. «Du må bli med du og», sa Ulstad og løftet karen lett og lekende opp på lasset. Det kom nå også godt med å ha litt i reserve for den som daglig skulle gå mellom Ramstad og fabrikken. Om vinteren røinet det kraftig på å ta seg frem på veier som ofte var gjenfoket. Brøytingen var så som så på de kanter i gamle dager.

Ulstad bor fremdeles på «Sandtun» hvor han er vokst opp, dog ikke i samme hus — det ble fornyet for 13 år siden. Han får sikkert ingen omstillingsproblemer når han nu for-

later de aktives rekker. Huset og hage — «flekken» på nærmere 1½ mål vil skaffe beskjeftigelse i den grad det er ønskelig. Ulstad liker godt å stelle med jorden, så sommeren igjennom blir han nok å finne i hagen. I og med at eiendommen er overdradd til en av sønnene har han intet press på seg, men kan innrette seg helt og holdent som det passer og blanne arbeide og hvile i det rette forhold. Til sommeren blir det vel en rundtur til nye trakter. Ulstad prøvet campinglivet for første gang i år og turen gav absolutt mersmak. Å, jo det er nok lagt opp til trivelige dager i tiden fremover. Ulstad har Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste.

Johannes Fissum

Da vi i slutten av november avla Johannes Fissum et besøk for å prate litt i forbindelse med den anstundende 70-årsdag, viste det seg at vi var noe sent ute. Ifølge våre opptegetninger, som forøvrig skriver seg fra meget pålitelig kilde, skulle Fissum fylle 70 år 29. november, men oppe i Lia var det så langt fra at man var opptatt med forberedelser til dagen. Den var forlenget gått over i historien, nærmere bestemt 21. april i år. Vi beklager at vi først nå kommenterer

begivenheten, men mener at vi med nokså stor rett kan toe våre hender.

Fissum er Rissværing, men han ble tidlig klar over at de muligheter som bygda bød på — jordbruk og fiske — ikke var det han ville finne seg til rette med. Han hadde familie på Ranheim, og under besøk her fant han ut at både stedet som sådant og fabrikken virket tillokkende. I 16-årsalderen sa han Rissa farvel for å friste lykken på Ranheim. Det ble kanskje ikke så gildt som ventet de første årene, det ble mest tilfeldige jobber av kortere eller lengere varighet, men i 1914 ble det fast ansettelse i Cellulosefabrikken, først i sodahuset og senere i fyrhuset.

I 1947 var situasjonen den at cellulosemesteren syntes han fikk utført for lite vedlikeholdsarbeide, og resultatet av forhandlingene med verkstemesteren ble at cellulosemesteren tilbød å låne ut 3—4 mann til verkstedet, på betingelse av at disse fortrinnsvis tok seg av reparasjoner i hans avdeling. Fissum utpekte seg som en av dem som med fordel kunne overføres til arbeidet som mekaniker. Han hadde vist tydelige anlegg i den retning, og selv hadde han intet imot å bytte arbeidsplass. Vel likte han jobben i fyrhuset bra, men han regnet med at verkstedsarbeidet ville bli mere interessant og avvekslende. Arrangementet var tenkt som et midlertidig tiltak, men begge parter fant den nye tingenes tilstand så fordelaktig at ordningen ble permanent, og Fissum arbeidet i verkstedet inntil han for noen år siden måtte trekke seg tilbake av helsemessige grunner. Fissums arbeide var alltid preget av solid utførelse, og når han var gitt et oppdrag, visste man alltid at det var i gode hender og at det ville bli utført med tanke på at resultatet skulle bli best mulig.

I sine fristunder har Fissum først og fremst dyrket sangen og friluftslivet ved siden av lerkulen og langrennskiene. Han var med og stiftet Ranheim Mannskor, og lot siden sin fyldige bass lyde til glede for dem som setter pris på god korsang. Fissum har både Kongens fortjenstmedalje og Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste.

A. M.

En jordlapp

Sveen

Nedre Kleiva

Øvre Kleiva

I siste nr. av Ranheims-Nytt var det plassene under Ranheim Østre vi beskjeftiget oss med, mens vi denne gang går vestover. Vi oppdager da at Nedre Ranheim også var eiendomsbesidder på Reppe, og at plassene Øvre og Nedre Kleiva og dessuten en plass med navn Moen, var underlagt Nedre Ranheim. Plassene ble senere solgt til de respektive brukere.

Når disse plassene hadde sin start vet vi ikke, men på Øvre Kleiva vet vi at det kom en mann med navn Henrik Andersen og bosatte seg. Han kom fra Asgjerdet. Dermed kom familien Henriksen i besiddelse av plassen som nå eies av Olaf Lian, og som er gift med datter av Anders Henriksen.

Om Nedre Kleiva vet vi at plassen ble overtatt av Johan Berg og at den nåværende eier er Hermann Hansen, som arbeider her ved bedriften.

Så var det altså plassen Moen som også var underlagt Nedre Ranheim og hvor Karen Moe var bruker og senere eier. Ja, hun var faktisk den første som fikk kjøpe sin plass av Nedre Ranheim. Dette stedet eies nå av Alf Solheim.

Vi vil ikke forsverge at det kan ha vært mange, mange flere husmannsplasser som har vært underlagt Nedre Ranheim, men vi har ikke tenkt å innlate oss på noe eventyr med gjetninger om dette eller hint. Men en plass til vet vi helt sikkert om. Det er Sveen. Der skal det ha vært husmannsplass før 1800-tallet, og trass i at personalhistorien er dunkel, er det ikke utelukket at det var familien Eriksen som da rykket inn som brukere av plassen. Men som sagt, vi skal ikke innlate oss på gjetninger, men kort og godt konstatere at stedet nå eies av Erika og Olaus Vangen og at Erika er datter av Erik Jakobsen. Dette vil med andre ord si at stedet fremdeles er i familien Eriksens eie.

Vi innrømmer at denne vår serie om gamle og forhennværende husmannsplasser kan ha vært fattig på billedstoff, men det er ikke alltid så lett å få fatt i den slags. Skulle vi imidlertid komme over noen bilder e. l., vil vi ta det inn i Ranheims-Nytt i et senere nr. Vi får heller resonnerer som så at vi hopper bukk over den kronologiske orden. *E.*

90 år

Mandag den 29. november fylte en av Ranheims eldste, Johan Auran, 90 år. Noen dager før geburtsdagen var Ranheims-Nytt oppe på Strinda Aldersheim og fikk en hyggelig prat med han. Selv der oppe er han, om ikke eldst, blant dem med flest år på baken. Hvis du ikke kjente han, ville det være umulig å peke han ut som 90-åring.

Da vi knakket på døren til hans hyggelige eneværelse kom han øyeblikkelig ut på gangen, og det var en selvfølge at ranheimsfolk skulle være med inn til han og slå av en passiar.

Vi begynte som avisfolk flest å fritte han ut, og vi fikk omsider det inntrykk, at fra han så dagens lys på Skatval i 1875, og til den dag han slo seg ned på Persaunet, hadde vært en eneste sammenhengende arbeidsdag.

Det var ikke bare leken å bli godkjent som likeverdig arbeidskar blant gruve- og jernbaneslusk. Auran har slått på feiselen fra Spitsbergen i

nord til Malm, Løkken og Kjøligruver i sør. Som jernbaneslusk under engelskmenn i Dunderlandsdalen, og etterpå som gruveslusk i Mo i Rana.

Auran var hele 35 år da han ble gift. Hadde knapt hatt tid til å tenke på slikt. På Spitsbergen var det bare ett kvinnfolk, og da skulle det noe til for å bli foretrukket.

Til Ranheim kom han i slutten av forrige verdenskrig og begynte i fyrhuset på 12 timers skift, og siden sodahuset, til han sluttet 72 år gammel. Vi spør om det er noe spesielt han husker fra alle åra på fabrikk. Han svarer straks at det var mye streiker og trasige tider, men da fikk han dyrke sin store hobby, sjøen og fisket. Det ga både mat og moro.

Konklusjonen på hele arbeidsdagen var: Tussi var det mangen gang, men bare en var frisk, syntes vi at vi hadde det bra.

Ellers er han, som den alltid vitale, mest opptatt av det som skjer i dag. Vi har alle våre ting å passe også her, sier han. Du skal få høre om noen av de jobbene vi Ranheims-karan har: Stav er sjef for T.V.-en, Torgersen sørger for tobakken. Han ser ned på snadda si som han kjærlig omfavnet hele tida vi var der. Han selv hjelper bestyrerinnen med å sette fram stoler og ordne med sangbøker ved tilstelninger og andakter. De hadde besøk av Winsnes eller Hemstad en gang for uka. Winsnes sier bestandig til meg: «Der har vi kirketjeneren min».

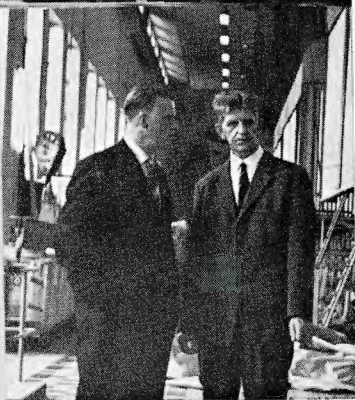
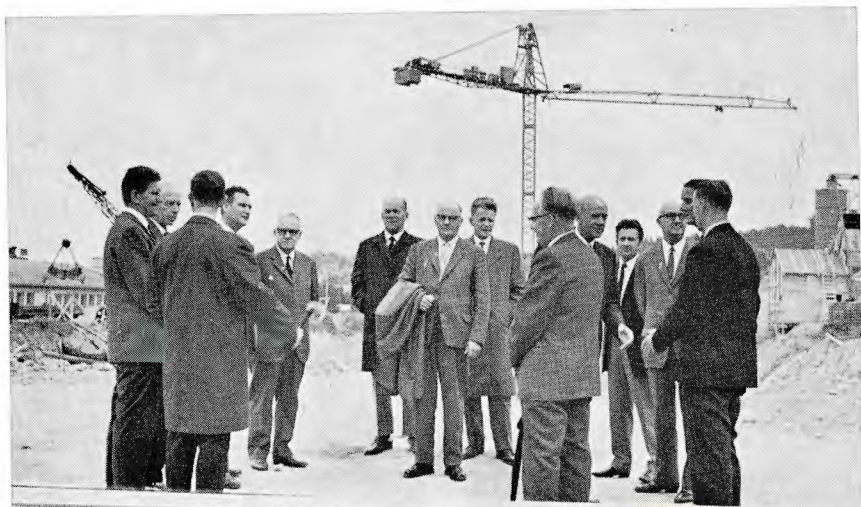
Auran sier at han aldri har hatt det så godt og rolig som nå. Men han kjenner ikke igjen verden utenom aldersheimen. «Jeg kan ikke forstå at de koster så mye på alle disse satellittene som svever rundt i verdensrommet, når en kan bruke pengene til mere nyttige ting her nede.

90-årsdagen skulle han i første omgang feire på Ranheim søndag den 28., og så på aldersheimen den 29., selve årsdagen.

Post Festum gratulerer vi hjerteligst!

B

Neste side: Skandinavisk studie-delegasjon fra papirindustrien besøker Ranheim 26. august.

*Vi ønsker alle våre lesere
en riktig god jul
og et godt nyttår!*